

KIALAKULÁSÁNAK
SZERKESZTŐJE
ELŐZŐ ELNÖKE
F. F. F. F.
Negyedik
Egy óra

618
Dr. Ramaseter Róbert
Dizstér 2. II. 8.
Budapest

IX évfolyam * 257. szám
1928 November 27 kedd
* 5689 Kiszlév 14 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

A Zsidó Választási Blokk manifesztuma

Erdély, Bánát Máramaros és Körösvidék zsidó népéhez!

ZSIDÓ VÁLASZTÓPOLGÁROK!

A közeli napokban ismét az urnák elé szólítják az ország választópolgárait, hogy szavazataikkal eldöntsék, milyen kormányt kívánnak az ország élére. Nagyrománia megteremtése óta most nyílik először alkalom arra, hogy az ország polgárai szabadon nyilvánítsák politikai véleményüket, mert ma olyan kormány van az országban, amely nem az oktroj, hanem a nép szabad akaratelhatározása alapján kívánja megtartani azt a helyet, a melyre a magas régenslánc bízalmával állította.

A román nép nagy tömegeivel együtt az erdélyi zsidóság is örömmel és megannyival fogadja a régenslánc ama elhatározását, amellyel *Mamu* Gyulát, a nemzeti parasztpárt elnökét, bizta meg kormányalakítással, mert az erdélyi zsidóság már hosszú évek óta volt küzdőlérsza ennek a pártnak azon demokratikus célok elérésében, amelyeket a nemzeti parasztpárt maga elé tűzött. Egész természetesen, hogy most, amikor a kormány meg akarja valósítani ezt a programot, amelyet a zsidó érdekek szempontjából is jobb jövőt ígérnek tekintünk, akkor a magunk részéről is teljes erőnkkel kívánunk hozzájárulni ahhoz, hogy a kormány nemcsak győztesen kerüljön ki ebből a választási küzdelemből, hanem

kifejezésre jusson az is, hogy e program megvalósításánál a kormány a mi bizalmunkra és segítségünkre is támaszkodhatik.

Az erdélyi zsidóság talán inkább megszereshette volna a számarányának megfelelő képviselőséget, ha meg lett volna az a politikai instrumentum, amelynek létrehozásán annyit fáradoztunk, az Országos Zsidó Párt, amely saját listájával vehetett volna részt a választásokon. Minthogy azonban a különböző országgrészek zsidóságának politikai és szervezeti viszonyai még nem lettek lehetővé e nek a pártnak megalakítását, az Erdélyi Zsidó Választási Blokk a nemzeti parasztpárttal fennálló régi kartell-megállapodása alapján megegyezést létesített e párttal a jelenlegi választásokra.

Nem ártatjuk magunkat túlzott reményekkel és nem várjuk azt sem, hogy a jelenlegi kormány az országnak és a zsidóságnak számos baját mártól holtaptra orvosolni fogja. De

megrendíthetetlen a bizalmunk abban, hogy a kormány demokratikus szándékai ösztintek és minden habozás nélkül rá fog lépni arra az útra, amely fokozatosan elvezet a kitűzött célok megvalósításához: a szabad és demokratikus Romániához.

Bizunk benne, hogy a kormány erélyesen hozzátűzi a közéleti viszonyaink megtisztításához, a korrupció és a határzár túlkapasok letöréséhez és a polgári

szabadságjogok helyreállításához. Bizunk benne, hogy a szabadság és egyenlő elbánás szelleme a gazdasági élet terén is diadalmaskodni fog, hogy az igazságos adó- és vámpolitika, valamint a külfölddel megteremtendő barátságos relációk révén kereskedelmi és ipari életünk új fellendülésnek néz elébe. Bizunk benne, hogy a demokratikus kormányzás ez az új rendszer meg fogja változtatni azt az atmoszférát, amely a múltban bő telvénye volt a nemzeti, faji és vallási gyűlölködésnek és izgatásnak. És bizunk benne, hogy ebben az új atmoszférában a kisebbségek és köztük a zsidóság is szabadon törekedhet kulturális, társadalmi és vallási szükségleteinek kielégítésére és háborítatlanul szentesítheti magát állampolgári kötelességeinek lojális teljesítése mellett sajátos népi céljainak is.

Az igazi demokrácia, amely az ország minden polgárának, osztályának és népének a teljes egyenlőséget és a szigorú törvényességet igéri, az egyetlen biztosíték arra, hogy az ország zsidóságát eddig ért súlyos sérelmek orvosoltatni fognak és hogy az eddig favorizált antiszemita izgatás megszűnik.

Jelöltjaink a zsidóság igazi képviselői lesznek, akiknek egyénisége és közéleti múltja egyaránt garancia arra, hogy hűségesen fogják teljesíteni népük iránti kötelességüket a parlamentben.

Zsidó választó polgárok!

Egységet és fegyelmet kívánunk tőletek! Minden zsidó szavazatra szükségünk van

és ne ejtsen tévedésbe senkit sem az, hogy a legtöbb helyen a kormány győzelme amugyis biztosítva van. Ezen a választáson, miként a múltban is, bizonyosságát kell adniuk politikai érettségüknek és annak, hogy olyan súlyunk van a politikai élet mérlegén, amelyet sem elhanyagolni, sem figyelmen kívül hagyni nem lehet.

szavazzatok a nemzeti parasztpárt jelére, a körre,

mert ezzel saját jelöltjeiteket és a zsidóság jogos érdekeit is győzelemhez segítitek.
Cluj, november 25.

Az Erdélyi Zsidó Választási Blokk Nagyintézőbizottsága.

Mindenki váltsa ki idejében választási igazolványát

(Cluj-Kolozsvár, november 26. Az *Uj Kelet* tud.) A küszöbön álló kamarai és szenátusi választásokat szokailan érdeklődés előzi meg. A tömegekre ezideig demoralizálólag hatott az a terrorrendszer, amellyel a mindenkori kormányok befolyásolni akarták a választókat. Igen sokan már csak azért is tartózkodtak, a szavazástól, mert amugy is tudták, hogy szavazataik csak arra jök, hogy azokat meghamisítsák.

A december tizenkettedikétől tizenkilencedikéig tartó választások előreláthatólag azt a parlamentet fogják eredményezni, amely az ország különböző po-

litikai frakcióinak tényleges erőviszonyát fogja visszatükrözni. A választópolgárok soha nem tapasztalt számban járulnak a járásbírószékhöz, hogy szavazócéduláikat átvegyék. Mindenki szavazni akar és mindenki részt akar venni abban a manifesztációban, amely az első szabadválasztások alkalmával fog megnyilvánulni.

Az Erdélyi Zsidó Választási Blokk ennek az igaz demokráciának támogatására hív fel benneteket!

Ha a megköltöt választási kartell alapján az új parlamentben nem is leszünk számarányunknak megfelelően képviselve, de legjobbjaink ott lesznek a törvényhozás házaiban, mint a zsidóság független és teljes akciószabadsággal rendelkező képviselői, akiknek az lesz a hivatásuk, hogy segítsék a kormányt kitűzött programjának megvalósításában, hogy az álljanak és ellenőrizzék e program lojális végrehajtását és szükség esetén minden energiájukkal harcoljanak érte.

Az ország különböző politikai frakcióinak tényleges erőviszonyát fogja visszatükrözni. A választópolgárok soha nem tapasztalt számban járulnak a járásbírószékhöz, hogy szavazócéduláikat átvegyék. Mindenki szavazni akar és mindenki részt akar venni abban a manifesztációban, amely az első szabadválasztások alkalmával fog megnyilvánulni.

A szavazócédulák szétosztása már azelőtt két nappal megkezdődött a kolozsvári járásbírószékhöz. A kolozsvári választóknak egyenként november 27-ikén,

28., 29. és december 4-ikén délután 2-5-ig; december 1., 3., 5., 7., 8. és 9-ikén délelőtt 9-11-ig és délután 3-5-ig, végül december 2-ikén, 6. és 9-ikén 9-11-ig lehet átvenniök szavazócéduláikat.

A szavazócédulák szétosztása alfabetikus sorrendben fog megtörténni a következő normák szerint: Mindazok, akiknek vezetékneve A. B. C. D.-vel kezdődik, a járásbírószék 15-ös számú szobájában dr. Augustin Bacijunál vehetik át szavazócédulájukat.

A 14-es számú szobában dr. Ambroziu Butur járásbírónál azoknak kell jelentkezniök, akiknek a vezetékneve E. F. G. H. I., vagy J-vel kezdődik.

A K. és L. betűvel kezdődő nevű szavazópolgárok a 13-as számú szobában, Munteanu Erica dr. járásbírónál kell jelentkezniök.

A 25-ös számú szobában, dr. Petersberger járásbírónál az M. N. és O. betűsök kell, hogy jelentkezzenek.

A járásbírószék 5-ös számú szobájában dr. Farcas járásbíró azoknak osztja ki a szavazólapjaikat, akiknek a vezetékneve P. Q. vagy R-rel kezdődik.

Akiknek a neve S-sel kezdődik, szavazólapjaikat a 20-as számú szobában, dr. Nistor Popánál vehetik át.

A 16-os számú szobában, Vestemian járásbírónál azok vehetik át a szavazócéduláikat, akiknek vezetékneve T. U. V. W. Z, vagy Y-al kezdődik.

A szavazásra jogosultak kötelesek személyesen megjelenni, de nem kötelesek fényképes igazolvánnyal igazolniök magukat. A szavazólapok átvételehez személyazonossági igazolvány felmutatása is elegendő.

A szavazólapok kiosztását a szavazások megkezdése előtt 24 órával beszüntetik, ezzel szemben a városi tanácsosok által megválasztandó szenátori választási cédulákat a tanácsosok december 15-ig az ipar és kereskedelmi, valamint a mezőgazdasági kamarák szenátorválasztásához szükséges szavazócédulák december 17-ig válthatók ki a járásbírószékhöz, azután pedig a törvényszéki elnöknek, aki 24 órával a választások előtt már nem ad ki egyetlen szavazólapot sem.

A választási lapok nyugodt körülmények között való kiosztása érdekében ajánlatos még idejekorán átvenni azokat, mert ha mindenki az utolsó percperre halasztja, ugy a nagy tumultus miatt egyesek hozzá sem tudnak majd jutni szavazólapjaikhoz, már pedig a szavazás kötelező és a választási törvény paragrafusai büntetéssel sújtják azt, aki kötelezettségét elhalasztja.

Itt említiük meg, hogy Kolozsváron összesen 18 ezer képviselőválasztó és közel 9 ezer szenátorválasztó polgár van. A választások, mint ahogy azt az *Uj Kelet* már megírta, választókerületenként fognak lezajlani. A képviselőválasztások lebonyolítására Kolozsváron nyolc, a szenátori választások lebonyolítására pedig három székelet fognak felállítani. A törvényszék elnöksége egyébként a maga idejében gondoskodni fog minden olyan közleménynek a közzétételéről, mely a választóknak érdekel.

Borzalmas orkán szedi áldozatait az óceánon és a nyugateurópai szárazföldön

Délwalesben egy egész falu lakosságát földönfutóvá tette a vihar. A kikötőkből nem merik elindítani a hajókat. Rettenetes drámák zajlanak le a viharzó tengereken

Egyre növekszik a borzalmas orkán ereje

Amsterdam, november 26. A beérkezett jelentések szerint az óceánon és az Északi tengeren pusztító hatalmas vihar egyre növekvőben van. Az Eugenia görög gőzös elsüllyedt. 25 főnyi legénységéről semmi hír. Seveningen parli motójától horgonyáról letépte a vihar a Heinrich Potentz német gőzöst és a nyílt tengerre sodorta. Számolni kell a személyzet pusztulásával. A Garn svéd gőzöst egy holland motoros megközelítette a tomboló viharban, de a kapitány megtiltotta a személyzetnek, hogy elhagyják a süllyedő hajót. Ennek a parancsnak egyetlen matróz szegült csak ellene, aki fejest ugrott és a motoroshoz uszott, ahol a fedélzetre vették. A motoros jelentése szerint a Garn elsüllyedt és a személyzete belevesztette a tengerbe.

Brest kikötői hatóságai jelentik, hogy a parti sziklavíróállomás elfogta az Admiral Ponti francia gőzös segélyjeleit. Eszerint a hajó léket kapott és süllyed.

Newyorki jelentés szerint a Maryland delamerikai utijában hat csomóca volt kénytelen sebességét csökkenteni. A viharokozta hullámzás a felső fedélzetet és a tisztai kabinokat is több ízben elborította. A hajón mint ismeretes, Hoover utazik Délamerikába. Hoover érkezése a vihar miatt legalább egy napra késedelmet szenved.

Amsterdam, november 26. A holland partok előtt egy német gőzös tegnap a hatalmas viharban elüllyedt. Huszonhat főnyi személyzetét egy holland halászhajónak sikerült kimentenie. A gőzös kapitánya és két matróz halálát lele a viharzó tengeren.

Hamburgi jelentés szerint Sylt szigeten újabb szökőkört tartanak. Az összes községek vezetőit érkeztetve hívták össze a lakosság biztonsága érdekében teendő intézkedések foganatosítására és két század műszaki katonaságot vagonirozta be és utnak indították Schleswig-Holstein északi része felé.

Páris, november 26. A francia nyugati és délnyugati partvidéken a vihar változatlan erővel tovább tombol. A postagőzösek legtöbbje csak nagy késéssel érkezik a kikötőbe, ahonnan alig indul egy-egy hajó. A Barbara olasz gőzös elsüllyedt. Egy francia bárka megmentette és egyik gascognei kikötőbe vitte tizenöt főnyi személyzetét. Az északafrikai Algir közelében is hajótörést szenvedett egy eddig ismeretlen nemzetiségű gőzös. A kikötött segélyhajók most kutatják át a katasztrófa színhelyét.

Berlin, november 26. Müncheneri telefon jelentés szerint a tegnap Délnémetországban átvonult hatalmas orkán ma a délelőtti órákban is tovább tartott. Több

városban életveszélyes az utcákon a közlekedés, mert a vihar ereje kéményeket dönt le és háztetőket sodor magával. Tegnap este nyolc óra tájban felhőszakadás zúdult Délnémetországra, de a szélvihar ereje még ekkor sem hagyott alább.

London, november 26. A lapok közlése szerint az angliai orkánnak pusztításai óriási anyagi károkat okoztak, melyeknek felbecsülése ma még a továbbtartó szélviharban tönkrement táviró- és telefonvezetékek miatt is lehetetlen. Dél-Walesben egy egész falu lakosságát feltektalanná tette a vihar. Több mint harminc órája sem Belfasttal, sem Dublinnal nincs telefontársatlás. Londonból a hatóságok segélykérő szervezete a viharokozta lakosság felségítésére.

Hamburg, november 26. Sylt sziget nyugati partjait alig lehet felismerni. A strandokat Westerland körül több helyen fojtépte a vihar ereje s a partban helyen

kintről-tíz méteres üregek támadtak, melyeknek földanyagát, mint tollfoszlányokat magasba emelte és tovasodorta a borzalmas orkán. A szigeten egy községi iskolát, tanítás ideje alatt vett körül a szökőkőr s a tanulókat csak az egész lakosság önfeláldozó segítségével sikerült a biztos vízbefuástól megmenteni. Schleswig-Holstein nyugati partjait is rendkívül sokat szenvedtek az orkán erejű.

Páris, november 26. A beérkezett jelentések szerint a francia, angol és spanyol partok mentén az orkán szakadatlanul tovább tart. A francia hajóforgalmat az utóbbi négy napon már negyeddere csökkentették a hajóforgalmat és még a Nyugat-Afrikába irányított teherforgalmi hajóforgalmat is csak egy részét indították utnak.

A partmenti meteorológiai állomások a depressziók terjeszkedését jelentik, tehát egyelőre számolni kell állandósult viharral az óceánon.

Három szerelmi dráma egy napon, nyolc halottal

Családi drámák sorozata Franciaországban

Páris, nov. 26. Párisban a büntügyi rendőrség vezetője minden évben tisztítást készít a szerelmi gyilkosságokról és valami titokzatos törvényszerűséget fedez fel abban, hogy bizonyos időkben tömegesen, máskor pedig csak szórványosan történnek családi drámák. Szinte szabályos hullámvonalat mutat a családi drámák grafikonja. Ugylátszik, hogy most a hullámvonal ismét felfelé ível. Tegnap három izgalmas és véres családi dráma játszódott le Franciaországban. Az egyik Párisban történt. A családi dráma főszereplője Jacques Raffatin, dúsgazdag kádár-mester, akinek a Pasteur-utcában van nagyszabású műhelye. A kádár-mester 53 éves volt. felesége pedig 25. Az öregedő Raffatin évek óta feltékenykedett feleségére, akit mindenüvé nyomon követett. Foltososan ellenőrizte és így megtudta, hogy gyakran találkozott egy fiatal tisztviselővel. Az asszony tagadta, hogy a fiatalember a barátja, de Raffatin nem hitt neki és szobafogságra vetette a feleségét. Két héten át bezárva tartotta a lakásban. Külön szolgálményzetet fogadtott és a szolgáknak megparancsolta, hogy az asszonyt ha kell, erőszakkal is akadályozzák meg abban a törekvésében,

hogyan hagyja a lakást.

Tegnap este aztán a fiatalasszony valahogy mégis kiosont a lakásból, de csak egy órára, azért, hogy lemenjen a fodrásznőhöz. Az ijedtet szolgálak rögtön értesítették Raffatint, aki hazarohant és várta a feleségét. Amikor az asszony belepert, nekiiramadt. A fiatal asszony anélkül, hogy egy szót szólna, megmutatta férjének frissen manikűrözött kezét. Raffatin azonban letépette az asszonyt, fojtogatni kezdte, aztán előhozta a szekrényből a borotvát és elmetasztotta az asszony nyakát.

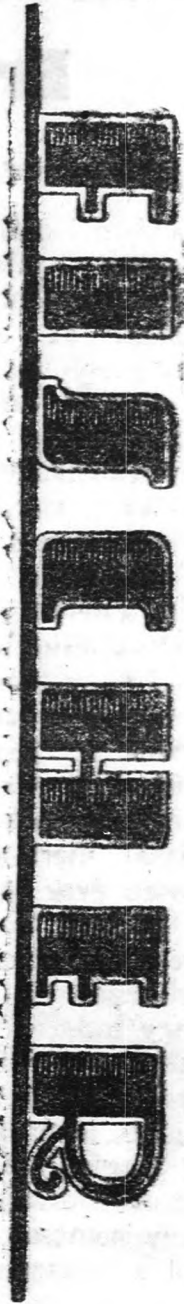
A szolgálak berohantak a szobába. Az asszonynak volt még amnyi ereje, hogy kivánszorgott a folyosóra, de ott összeesett. Raffatin a fürdőszobába ment és ugyanazzal a borotvával, mellyel feleségét megölte, saját nyakát is elmetasztotta. Mind a ketten meghaltak.

Saintesben történt a másik családi dráma. Abel Rivet adóhivatali tisztviselő két hét óta rettegésben élt. Felesége ugyanis áldott állapotba került, mire születőnöt hivatott, akit megbíztott azzal, hogy segítsen rajtuk: nem akarnak több gyermeket, miután van már három és ezeket is nehéz eltartani. A születőnöt csakugyan „segített”, de úgy, hogy az asszony két nap múlva meghalt. Két hétig titkolta Abel Rivet a valóságot, de éjszakánként felretent álamból. Azt hitte, hogy jönnek a rendőrök és elviszik őt. Végül is az elmúlt éjszaka revolverrel agyonlőtte

MI LESZ?

?

december elsején

Üvegudvarban CLUJ

három gyermekét s azután saját maga ellen fordította a fegyvert. A legkisebb gyermek, a hároméves kis Abel, életben marad, a másik kettő meghalt és kiszervezett a gyilkos apa is.

Saintesben játszódott le a harmadik eset. Egy Couturier nevű mérnök állás nélkül volt és emiatt valóperit indított ellene a felesége. A bíróság kimondta a válást. Az elkeseredett férj a tárgyalás után felesége után osont s abban a pillanatban, amikor az elvált asszony be akart lépni szülei házának kapuját revolverrel agyonlőtte. Az asszony azonnal meghalt. A gyilkos mérnök elmenekült. Valószínűleg Saintes közelében levő erdőben rejtőzik. A rendőrség még nem találta meg. Biztosra veszik, hogy a feleséggyilkos mérnök az erdőben öngyilkosságot követett el.

Ne vegyen Rádiót vagy alkatrészt

addig, amíg nem hallotta az **ELECTRICA** szenzációs teljesítményű gépeit. Díjtalan bemutatás **Rádió-Szalonunkban**. Kivánságra bárki lakásán vételkötelezettség nélkül készülékeinket üzembe helyezzük. Alkatrészek nagy raktára. Kérje terjedelmes nagy árjegyzékünket.

ELECTRICA

Cluj, Piata Unirii No. 28.

Eladás nagyban és kicsinyben!

Eladás nagyban és kicsinyben!

A Fonciera Általános Biztosító Rt. Cluj

folyó hóban megtartott népbiztosítási sorsolásán

Farkas Józsefné Tg-Muresi lakos 50062. számú biztosítási kötvénye

20.000 leit nyert.

Val Bul és

(Bucuresti-Bu Uj Kelet tul.)

szombaton délután a Ban Rist, a Ban zója az Orient Bukarestbe. Tegnap a francia bank azzal, hogy mániának a lekeresztülviteléből ezúttal már mában de mig a Banca Natíon maga a kormány a pályaudvaron és kereskedelest zölle a kormányzó, Popo niszer és Burib kormányzója a gadtatáson, me tak Mária kir jelent Stefan S titkár, továbbá tionala vezérít véségi titkár, a osztást, amig a manyzója Rom A kormányzó t zett Savel Rad rium gazdasági ak Titulescuva mert Londonba megbízatása volt kölcsön ügyben látogatások bef részvett a kor rendezett banke Rist kormány Savel Radulescu di kölcsön és a kezelt végső fá valamint a frummal kötött k képez és így, ha is más kölcsönk ben, ha a jelen egészen új stab ne kidolgozni, a ismét kitolná a ban senki sem szes tranzakciók már olyan előre nak, komolyabb vannak zarva.

Azt, hogy a stádiumhoz jut is, hogy a kül löi ma, vagy nek az országban bizható jelnek ugyanazok a m niába, akiket a jén küldött ki Ezzel kapcsolati megtette a szül minthogy bizto restben most so zódés és a stal aláírására. A r új üzletszabály lyet tegnap át hály pénzügym használhassa a lajdonképeni sz gyalásoknál.

Rist alkorm rom napig ma söbb vissza fog fejezi a külföldi tárgyalásokat. Bucapokig mar Rist, hogy figy Nationala uj a desét és a stal ez a megbízatá tanácsos és a selőinek tisztsé Nationala uj s hogy erre a poz még nem lehet hogy ugyancsak

Valószínűleg még a héten aláírják Bukarestben a kölcsönszerződést és a stabilizációs egyezményeket

Charles Rist, a Francia Bank alkormányzójának romániai missziója. Mára várják a külföldi bankárokat. Elkészült a Banca Nationala új szabályzata

(Bucaresti-Bukarest, november 26. Az Uj Kelet tud.) Röviden jelentettük, hogy szombaton délután 5 óra 50 perckor Charles Rist, a Banque de France alkormányzója az Orient Expresszel megérkezett Bukarestbe. Tudvalevő, hogy őt biztá meg a francia kormány s a francia jegybank azzal, hogy legyen segítségére Romániának a lej stabilizációs műveletek keresztülvitelében. Rist bankkormányzó ezúttal már másodikban jár Romániában, de míg a liberális era alatt inkább a Banca Nationala vendége volt, ezúttal maga a kormány hívta meg az országba. A pályaudvaron Virgil Madgearu ipar- és kereskedelemügyi miniszter üdvözölte a kormány nevében Rist alkormányzót, Popovici Mihai pénzügyminiszter és Burileanu, a Banca Nationala kormányzója nem vehettek részt a fogadtatáson, mert éppen audienán voltak Mária királynénél. Helyettük megjelent Stefan Stănescu pénzügyi államtitkár, továbbá Cristescu, a Banca Nationala vezérigazgatója és Camarasescu követségi titkár, aki Rist mellé kapott beosztást, amíg a francia jegybank alkormányzója Romániában fog tartózkodni. A kormányzó társaságában visszaérkezett Savel Radulescu, a külügyminisztérium gazdasági osztályának igazgatója, aki Titulescuval utazott ki külföldre, mert Londonban és Párisban speciális megbízatása volt a kormány részéről a kölcsön ügyében. A különböző hivatalos látogatások befejezése után Charles Rist részt vett a kormány által tiszteletére rendezett banketten.

Rist kormányzó megérkezésével és Savel Radulescu visszatérésével a külföldi kölcsön és a lejstabilizáció ügye elérkezett végső fázisához. A stabilizáció, valamint a francia-amerikai konzorciummal kötött kölcsön osztatlan egészet kepez és így, ha a kormányban vannak is más kölcsönkötési, abban az esetben, ha a jelenlegi akció nem sikerülne, egészen új stabilizációs tervet kellett kidolgozni, ami viszont hosszú időre jsmét kitolná a stabilizációt. Erre azonban senki sem gondol, viszont az összes tranzakciók előkészületi munkálatai már olyan előrehaladott stádiumban vannak, komolyabb meglepetések teljesen kizárva.

Azt, hogy a kölcsön ügye a befejező stádiumhoz jutott el, bizonyítja az a hír is, hogy a külföldi bankházak képviselői ma, vagy holnap szintén megérkeznek az országba. Beavatott körökben biztató jelnek tekintik azt is, hogy ugyanazok a megbízottak jönnek Romániába, akiket a liberális kormány idején küldött ki a külföldi konzorcium. Ezzel kapcsolatban a Banca Nationala is megtehető a szükséges előkészületeket, minthogy biztosra veszik, hogy Bukarestben most sor kerül a kölcsönszerződés és a stabilizációs megállapodások aláírására. A román jegybank elkészült új üzletszabályzatának tervezetével, amelyet tegnap át is adott Popovici Mihály pénzügyminiszternek, hogy felhasználhassa a Risttel, a tervezett tulajdonképeni szerzőjével folytatandó tárgyalásoknál.

Rist alkormányzó most csak kéthárom napig marad Bukarestben, de később vissza fog térni, ha a kormány befejezi a külföldi bankárokkal való utolsó tárgyalásokat. Akkor azután négy-öt napig marad Romániában Charles Rist, hogy figyelemmel kísérje a Banca Nationala új alapokra fektetett működését és a stabilizáció menetét. Ristnek ez a megbízatása független a technikai tanácsos és a külföldi bankárok képviselőinek tisztségétől, amelyről a Banca Nationala új szervezete intézkedik. Azt, hogy erre a pozícióra kit fognak kijelölni, még nem lehet tudni. Nincs kizárva, hogy ugyancsak Charles Rist lesz az,

aki a külföld érdekeit fogja képviselni a Banca Nationalánál. Ez annál valószínűbb, mert Charles Rist komolyan foglalkozik azzal a szándékkal, hogy visz-

szavonul a francia jegybank vezetéséből. Az sem lehetetlen, hogy a technikai tanácsos Quesnay, a Banque de France tanulmányi hivatalának igazga-

Nagyvárad és Biharmegye zsidósága egységesen sorakozik fel Fischer Tivadar mögé

Teljes győzelemre van kilátása Biharban a nemzeti parasztpárti listának

(Oradea-Nagyvárad, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nagyvárad zsidósága az elmúlt hét végén kapta meg a végleges hírt, hogy az erdélyi zsidó választási blokk a nemzeti parasztpárttal már korábban megkötött kartelljét megújította és hogy e kartell értelmében az erdélyi zsidóság a nemzeti parasztpárttal közös listán indul a választási küzdelemben. A hír szinte percek alatt terjedt el a város lakossága körében, annak ellenére, hogy a helyi sajtó akkor még érthetetlen okokból ezt a kétségtelen fontos eseményt elhallgatta. Nagyvárad és egész Biharmegye zsidóságának körében nagy örömet keltett a hivatalos távirati iroda szűkszavú jelentése, amely hírül adta, hogy a Blokk Biharban és Máramarosban kap mandátumot a nemzeti parasztpárti listán. Most, amikor tavaly decemberi nagyváradai események emlékei a közeli évforduló alkalmából felújulnak, a nagyváradai zsidóság különösképen méltányolja, hogy a szabad választások idején az uralkodó párt épen Váradon állít zsidó jelöltet, hogy ezzel mintegy szimbolizálja azt a respektust,

amellyel a nagyváradai zsidóság irányába viseltetik.

A nagyváradai zsidóság lelkes hangulatát még csak fokozta az a körülmény, hogy a választási blokk dr. Fischer Tivadar jelölte a bihari mandátumra. Nagyvárad zsidó választó polgárai büszke örömmel vették tudomásul, hogy az erdélyi zsidóság egyik legkimagaslóbb vezetője a jelöltjük, aki az impériumváltozás óta megszakítás nélkül volt szószólója az erdélyi zsidó érdekeknek és aki állandóan az első sorokban harcolt akár sérelmek orvoslásáról, akár a zsidóság kulturális, vagy más jogainak érvényesítéséről volt szó. A nagyváradai zsidóság tömegei nem felejtették el azt sem, hogy Fischer Tivadar meggyőződéssel cionista létére ép olyan szívügyének és kötelességének tartotta azoknak a zsidó testületeknek, vagy egyedekeknek az érdekében is fellépni, amelyek a zsidó nemzeti öntudat cionista fázisához még nem jutottak el. Ezzel magyarázható meg az a tény is, hogy a nagyváradai zsidóság épen Fischer Tivadar dr. személyében látja a garanciát, hogy a par-

tója lesz, aki hasonló tisztséget töltött be az osztrák nemzeti banknál a shilling stabilizációjának alkalmával.

Annyi bizonyos, hogy a stabilizáció és a kölcsön ügye gyorsabb tempót kapott és nincs kizárva, hogy a jövő hét végén mindkét kérdés végre kedvező megoldáshoz jut.

Charles Rist egyébként ma hosszabb tárgyalást folytatott Maniuval és Popovici Mihállyal, amely alkalommal befejeződtek a stabilizációval kapcsolatos munkálatok. Délután Rist Chiriacescuval, a Banca Nationala igazgatójával tárgyalt és valószínűleg szerdán utazik vissza Párisba.

lamentben minden tekintetben képvisellett fog birni a zsidóságnak országos ügyei tekintetében ép úgy, mint helyi szempontokból.

Nagyvárad zsidósága az elmúlt évek tapasztalataiból megtanulta, hogy csak saját nevében fellépve remélheti jogainak elismerését és érdekeinek védelmét. Tudja nagyon jól, hogy soha semmilyen párt, még ha szavazatok kedvéért zsidó jelöltet is felvett a listára, nem fog zsidó érdekekért sikra szállni és csak a zsidóság önzertes és nyílt sisakkal harcoló képviselője fog a zsidóság veszélyeztetett érdekeiért küzdeni.

A Zsidó Választási Blokk, amely a liberális rezsim alatt is önzertesen vállalta zsidó kisebbségi álláspontját, mindig méltóságteljesen és a viszonyokhoz képest eredményesen képviselte az erdélyi zsidóságot, most, hogy képviselőihez jut, egyenesen predestinálva van arra, hogy a törvényhozótestületek házában hallassa a zsidóság igazi hangját. Épen ezért a nemzeti parasztpárti zsidó blokk kartell lista teljes győzelemre számíthat Biharban.

A kormány szigorú intézkedéseket helyez kilátásba az antiszemita és a kommunista tüntetések megakadályozására

A Marzescu-törvénnyel büntetik az „Emberi Jogok Ligája” gyűléseinek zavargóit

(Bucaresti-Bukarest, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Emberi Jogok Ligája tegnap délelőtt 11 órára gyűlést hívott össze a Dacia nagytermében, amelyen Costa Forunak, a Liga elnökének kellett volna beszámolnia a politikai helyzetről és a Liga működéséről. A hatalmas közönség előtt megtartott beszédet, melyben Costa Foru rokonszenvesen beszélt a kormányról és üdvözölte a szabadságjogok visszaadását inaurált új állapotot, a hallgatóság közül többen sürri közbeszólásokkal zavarták meg. Costa Foru ekkor felhívta a közönség figyelmét, legyen óvatos és viselkedjék tapintatosan. Miután a közbeszólók közül többen forradalmas kijelentéseket tettek, Costa Foru felhívta a népet, ne lépjen fel forradalmi követelésekkel, mert ez csak a demokrácia uralmát fogja megdönteni. Felhívta hallgatóit, hogy őrizkedjenek az agent provokatóroktól és mindenféle körülmények között tartsák fenn a rendet.

Ezzel a nagygyűlés véget ért és a közönség is oszladozni kezdett, amikor az uccán nagyobb embertömeg jelent meg, amelynek minden tagja vörös szallagot viselt gonblyukában és hangos tüntetésre hívták fel a tömeget. Fokozta a hangulatot, hogy Costa Foru és az ilfovi törvényszék főügyésze között hangos nézeteltérések támadtak. Costa Foru megkérdezte a főügyészt, hogy mit keres a gyűlésen, ahol a tömeg maga tartja fenn

a rendet. Erre a főügyész állítólag sértőleg válaszolt. A tömeg ekkor körülvette a főügyészt és már-már inzultálta, amikor a rendőrség és csendőrség közbelépett és a tömegeből negyvenkét embert letartóztatott.

Az azonnal bevezetett nyomozás megállapította, hogy a tüntetést tulajdonképen csak hat ember rendezte és minden valószínűség arra mutat, hogy a tüntetés megtörténtében nagy szerepe van a liberális pártnak is. A tüntetéssel kapcsolatosan egyébként a belügyminiszter kijelentette, hogy a kormány a törvények legszigorúbb alkalmazására határozta el magát. A negyvenkét letartóztatott közül hatot Vacarestiba szállítottak, a többiit szabadlábra helyezték. A vizsgálát megállapította, hogy a zavargók kétes elemek, foglalkozás nélküliek. Valamenny nyit a Marzescu-féle törvény alapján vonják felelősségre a polgári hatóságok.

Ma délelőtt Stan Emanoil szigoranca vezérigazgató jelentést tett a belügyminiszternek a tegnapi tüntetésekről. Vaida belügyminiszter elhatározta, hogy megfelelő intézkedéseket léptet életbe bármily anarchisztikus kísérlettel szemben. A liberálisok kezét sejtik abban, hogy a letartóztatottak között van Temistocle Alexandrescu, a bukaresti liberális primárhelyettes szolgája is.

Maniu miniszterelnök egyébként holnap fogadja a sajtó képviselőit és is-

meteti álláspontját a szélsőséges kommunista és antiszemita mozgalmakkal szemben. A kormány álláspontja az, hogy a rendet minden körülmények között megóvják.

— Stresemann résztvesz a népszövetségi tanács ülésén. Berlinből jelentik: Stresemann külügyminiszter feltétlenül résztvesz a népszövetségi tanács legközelebbi ülésén, mert Briand és Chamberlain részvétele is biztosított van. A berlini lapok valószínűnek tartják, hogy a tanácsülés az enyhébb éghajlatu Luganoban, esetleg Cannesben vagy Nizzában lesz a lábbadozó Chamberlain és Stresemannra való tekintettel.

— Schadt elnök táviratilag kérte a meg nem jelent millstadi tanács megjelölését. Budapestről jelentik: Schadt tanácselnök szombaton táviratot intézett dr. Pichlerhez és dr. Robitschkehez, valamint a meg nem jelent millstadi tanakhoz melben felhívja őket tanácskozásra. A tanácselnök táviratát ma megismételte. Valószínűnek tartják, hogy a tanak most már elfoglaltságuk ellenére is meg fognak jelenni a budapesti tárgyaláson és előszóval is elmondják tanuallomásaikat a nagy erdeklődést kiváltott Erdélyi Béla-bűnperben.

Az új kurzus és a radikális párt Franciaországban

Camille Chautemps, a Herriot-kormány belügyminiszterének nyilatkozata a helyzetről

Páris, nov. 26. Minthogy a krízis, melyből a legnagyobb koalíciós Poincaré-kabinet megszületett, a radikálisoknál egy belpolitikai kérdésben kifejezésre jutott ellenkezése idézte elő, mint legkompetensebbet a radikális álláspont kifejtésére, az egyetlen egységes radikális kormányt, az első Herriot-kabinetnek ismert belügyminiszterét, Camille Chautemps-t kerestem fel.

— Reméljük — válaszolta kérdéseimre — hogy a beköszöntő kabinetnek működése szerencsésebb lesz, mint születésének körülményei. Poincaré ugyan a „concorde nationale” kormányának nevezi ezt az újonnan alakult kabinettet, de kétség nem fér hozzá, hogy ez a kormányalakítás a pártok közötti treuga déj végét jelenti, a radikálisok elválását a többi baloldali polgári csoporttól és visszatérésüket az ellenzékbe, a szocialisták mellé.

Poincaré kezdetben kijelentette, hogy legnagyobb súlyt a radikálisok részvételére helyezi, miután azonban a párttól egyetemleges refüt kapott, röviden így szólt: „Je me passerai d'eux!” és másnapra megalkotott egy kormányt, mely első látásra ugyan radikális a radikálisok nélkül, amennyiben nem kevesebb, mint öt baloldali republicaine-socialiste tagja van, valójában azonban határozottan jobboldali, sokkal jobboldalibb, mint maga Poincaré akarná vagy jelen pillanatban sejtje is. (Mert, zárójelben mondva: Poincaré korántsem híve a reakciós irányoknak!). Hanem ennek az új kormányt szemmel láthatólag két legagilisebb tagja, magán a kormányfőn kívül, Tardieu és Maginot, kifejezetten reakciós politikusok és féltő, de valószínű, hogy idő haladtával mind erősebben fogják az egész kormányra rányomni a maguk egyéniségének bélyegét, amit az egykori cartel des gauches-tagok, a hajlékony Paimlevé, a baloldaltól egyre távolabb vetődő Loucheur s a többi nem túlzottan határozott reepublicaine socialiste-ek nem rognak kiegyensúlyozhatni. Én azt sem tartom kizártnak, hogy végül maga Poincaré lesz elégedetlen ezzel a szűkségből készült kabinettel és ha messzebb sodródna, mintsem maga akarná, megrogya ragadni az első alkalmat egy újlagos részleges átszervezésre.

— Legérdekesebb — mondtam — amit miniszter ur a radikálisok ellenzékbe vonulásától remél. Poincaré szemmel láthatólag számít pedig a radikális szavazatoknak legalább is egy részére...

— Amit mondhatunk ma — válaszolta Chautemps — az persze mind csak hozzávetőleges jóvámondás. Valószínű hogy Poincaré számításában nem tévedt nagyot. Mi, franciák, nem értelmezzük német mintára a pártfegyelmet és mindennapos dolog, hogy egy párthoz tartozók egymás ellen szavaznak. Még az aránylag legfegyveltebb szocialista párt sem kivétel e tekintetben: hogy csak egy példát említek: az 1925 decemberi parlamenti harcban, hogy Brian dot meg ne buktassák 40 szocialista a szavazástól tartózkodott, míg társaik a kormányt ellen szavazták. De ha megoszlanak is a radikális szavazatok: bizonyos benn, hogy minden fontosabb és nevezetesen minden a demokráta elvekbe való kérdésekben tökéletesen együtt leszünk.

All ez nevezetesen a külpolitikai kérdésekre vonatkozólag, melyekben a nemzetközi béke törhetetlen hívei és követői vagyunk és meg fog mutatkozni a radikális párt egységes mivolta már az antántközi adósságok rendezésekor is, ami a tavasznál későbbre semmiesetre nem halasztható és ami a Poincaré-kormányt a kétségkívül legveszedelmesebb próbáratétele lesz. Kétes, hogy meg fogja-e állni.

Daladier kitűnő és erőskezi organizátor az elvek meggyőződéses bajnoka, ki összefogja majd a pártot a szocialisták szomszédságában az ellenzéki padokon...

— Megvallom, mondtam, hogy ez a szocialista szomszédság, a régi kartel ez emléke, nem túlzottan tetszik nekem. Attól tartok hogy az erősebb egységű es doktrínérabb szocialista párttal való együttműködés teljesen asszimiláló fogja a marxizmushoz a francia radikálisokat.

— Attól nem kell félnie — sietett el-tenkezni Chautemps — A szocialisták fegyverbarátaink, kikkel ideiglenes egyezséget kötöttünk már a választások idején is nem egy kerületben és előrelátható, hogy e változott parlamenti viszonyok között a párdórn is kooperálni fogunk velük, mint ellenzék — ami a pártnak a választók szempontjából csak előnyére válhatik. Azonban a radikálisoknak megvan a maguk határozott elvi alapja és programja, mely a marxista doktrínánál modernebb és attól lényegesen pontokban tér el. Ennek megfelelően megvan a magunk választóközönsége is, nagy tábor mely jöllehet részben szocialistabarát, marxistának semmiesetre sem mondható.

Eltér a szocialista felfogástól mindenek fölött pártunk gazdasági alapja is. Kívánjuk ugyan, sőt sürögösen a gazdasági élet reformját, sőt demokratizálását, de nem kommunizáló elvű politikai alapon.

Szindikalisták vagyunk ugyan csak úgy

mint a szakszervezeti tanács (a C. G. T.) maga, de mondhatnám, hogy az idő árfájával haladó C. G. T., habár eredendően csupa szocialistából áll, ma közelebb van hozzánk, mint a szocialisták parlamenti pártjához. Mi is löbb-teret és több hatalmat akarunk a szakszervezeteknek biztosítani de azok azután tényleg szabad szakszervezetek legyenek szabadok a marxista befolyástól is.

A mi elvi alapunk nem a végletekig menő osztályharc, hanem ellenkezőleg a társadalmi béke s a szakszervezetekben a munkás és munkaadó közötti differenciák döntőbíróági elintézésének alapját látjuk. A szabadság a radikálisok hagyományos alapja.

Megnyilvánul ez minden ponton, így az állami monopoliák kérdésében is, a melyeket mi (ellentétben a szocialistákkal) indusztrializálni akarunk. Ha egyelőre taktikai okokból, fegyvertársai vagyunk is a szocialistáknak, késégtelen hogy utjaink előbb-utóbb, de okvetlenül szét kell, hogy váljanak, minthogy céljaink az övéiktől teljesen különböznek.

Két léghajóóriást épít az amerikai haditengerészet

Berlin, november 24. A Wolff távirati iroda tudósítója jelenti Washingtonból, hogy az amerikai haditengerészet céljaira a napokban hozzákezdene két óriási léghajó építéséhez, amelyek méretei jóval felülmúlják az Amerikát járt óriás-Zeppelint is. A két léghajó építési

költsége hárommillió dollárt tesz ki. Egy egy jármű hossza 485 láb és hetven mértföldes óránkénti sebességet fog elérni. Akciórádiusok meghaladják a kilencezer mértföldet.

Az óriás léghajók védelmére repülőgé-

peket fognak magán a léghajó-testen alkalmazni és ezeket csapóajtókon bocsátják szártra. A repülőgépek szárnyfelületén vaskampókat alkalmaznak arra a célra, hogy repülés közben ismét visszakerülhessenek a repülőgépek a léghajóra.

Váratlanul ismét nagyon súlyosra fordult az angol király állapota

Az összes templomokban imákat mondtak a király felgyógyulásáért. A walesi herceget még mindig nem hívták haza. Az éjszakát elég jól töltötte az uralkodó

London, november 26. György angol király állapota mára váratlanul megint nagyon súlyosra fordult. Tegnap még azt hitték, hogy túl van a krízisen és komoly veszély már nem fenyegeti. Tegnap első este azután újra magas láz lépett föl s az uralkodó azóta eszméletlenül fekszik. Az utolsó órában kiadott orvosi bulletin szerint György király ereje nem csökkent, a tüdő- és a mellhártyagyulladás nem terjedt és a vértóulás is alábbhagyott. Mindamellett a tartós eszméletlenség a legkomolyabb aggodalomra ad okot. György királyt a Buckingham-palota belső termeibe vitték át, mert az utolsó éjjel tomboló vihar különösen nyugtalanná is tette. Baldwin miniszterelnök állandó összeköttetésben van a királyi palotával. Mary hercegnő, a királyi pár egyetlen leánya két nap óta részt vesz a beteg ápolásában.

A trónörökös, aki Délafrikában van és hajótja Londonig legalább 36 napig tartana, repülőgépen készül visszatérni. A haditengerészet egyik legnagyobb repülőgépe készenlétben áll arra, hogy szükség esetén a trónörököst gyorsan Londonba szállítsa. A kezelőorvosokon kívül egyik híres londoni orvosprofesszor is állandóan a Buckingham-palotában tartózkodik. Az uralkodó mellett hat ápolónő van, akik kettenként váltják fel egymást a szolgálatban. György király állapotának hirtelen rosszabbodása annál nagyobb meglepetést kelt Londonban, mert a királyné még tegnap délután résztvevő egy hangversenyen és megnyugtatta ismerőseit, hogy az uralkodó túl van minden veszélyen. Londonban az utolsó orvosi bulletin rendkívüli izgalmat kelt.

London, november 26. A kiadott orvosi bulletin szerint az uralkodó az éjszakát elég jól töltötte. Tegnap még a hőemelkedés folytán nyugtalan volt ugyan, de

most nyugodtabb. Az összes templomokban imákat mondtak a király felgyógyulásáért. A „Daily Erpress” egyik kiváló orvosprofesszor véleményét kérte a király betegségéről. A professzor kijelentette, hogy mivel részére csak a kiadott orvosi bulletinek állnak rendelkezésre, kénytelen ezekből megállapítani, hogy a betegség lefolyása súlyos és az angol közvéleménynek tényleg oka van arra, hogy aggódjék uralkodójáért.

London, november 26. A külföldi uralkodócsaládok tagjai állandóan érdeklődnek táviratok útján a király helyzetéről. A walesi hercegnek tegnap még azt a táviratot küldötték, hogy az uralkodó állapota kissé rosszabbra fordult ugyan, de azért ne térjen el eredeti úttervétől. A kiadott orvosi jelentés szerint a betegség e stádiumában el kell készülni a hőmérséklet ingadozására és a mellhártyagyulladás terjedésére.

Hol vásárol Ön jól?

A „Gólya”-Áruházban!

Mert mindent kap izlése szerint
Mert minden újdonságot először kap meg
Mert csak a legjobb minőségű árut kapja
Mert a legolcsóbb árakat kapja

LITHYNIA Gyógyvíz
Pápatamási ásványvíz
Gyomor-, vesé-, hólyag-, epe- és csu-
bantalmak legjobb orvossága. Képviselet:
DACIA Víztelep-üzem, - Csúf, Călea
Regele Ferdinand

Pull-owerek, sweaterek
legszebb választékban
Weisz Siegfried
cégnél
Cluj, Caf. Reg. Ferd. 10.

Nagy erkö sikerrel h körh

A Kórházegyes gy

Mint már lapu dó kórházegyesül Nagyenyeden, 18-25-én Gyulafehé kerületi ajakuló melyeket a mai nére mindenütt a igen nagy anyagi rakterizált és bős azoknak az egye fáradságát, akik sajnálva a nehéz utakra önzetelnil

Nagyenyeden S rabbi, Fenichel M zsef és dr. Fenic szónoklatokat, ut felhívja meleg sza házúgy támogatás jön meg minden

dás, minden pártv den és Istén is m Rózsa Mór, Ková ludi stb. beszéde helyicsoport, mel Mór, titkár Weisz

Márosujváron C főrabbi, Klein Gy Adolf, dr. Reich J sa stb. szónoklatá ezér lej gyült öss nőke Meisels fórá ügyvezető elnök K Nemes N., titkár d

Az alsófehérmé ülésén Gyulafehé hitközség tagjai te anyedi és tövisi hi döttek. Dr. Deutsch ra elnöke magas sz ismertette a kórhá tét fejezi ki a kö hogy alkalmat adt e szent ügy támog dor hitk. elnök, ak mindenekelőtt a sa akarta rendben lát kellett térjen az elv rü cél megérdemli hogy mindenki hoz sa a gyengétkedő E lét és felhívja a h jait, hogy járuljaná téglával a gyönyvő sitásához. Dr. Sebe mertel beszédei ut orvos szólalt fel a mert már két év e Uj Keletben egy c telte a kolozsvári ház létesítését.

Dr. Steinerné d közvetlen melegsé érdekében, marosv dr. Büchler Dezső szintén nagy hatás les egyhangu felkes alsófehérmegyei k és átiratban fordul

Szenzáció! 30%
B
Min
Has
alk

Nagy erkölcsi és anyagi sikerrel halad a zsidó kórházakció

A Kórházegyesület alsófehérmegyei gyűlése

Mint már lapunkban jeleztük, a zsidó kórházegyesület november 11-én Nagenyeden, 18-án Marosújváron és 25-én Gyulafehérváron csoport, illetve kerületi alakuló gyűléseket rendezett, melyeket a mai nehéz viszonyok ellenére mindenütt a zsidó áldozatkészség, igen nagy anyagi és erkölcsi siker karakterizált és bőségesen megjutalmazta azoknak az egyesületi vezérferfiakkal fáradságát, akik időt és költséget nem sajnálva a nehéz vidéki propaganda utakra önzetelnül vállalkoztak.

Nagyenyeden Schönfeld Ábrahám főbbi, Fenichel Mór, dr. Sebestyén József és dr. Fenichel József tartottak szónoklatokat, utóbbi, mint nagyenyedi felhívja meleg szavakban földjeit a kórházügyi támogatására azzal, hogy színterjében meg minden kicsinyes torzsalakadás, minden pártvillongás. Segíts néped és Istent is megsegíti! Nagy Samu, Rózsa Mór, Kovács Miklós, Nagyfaludi stb. beszédei után megalakult a helyi csoport, melynek elnöke Fenichel Mór, titkár Weisz Endre lett.

Marosújváron Gál Béla, Meisels S. főbbi, Klein Gyula főmérnök, Kohn Adolf, dr. Reich József hitk. elnök Torsó stb. szónoklatának hatása alatt 124 ezer lej gyűlt össze. A csoport diszelnöke Meisels főbbi, elnök Gál Béla, ügyvezető elnök Kohn Adolf, pénztáros Nemes N., titkár dr. Benjámín lettek.

Az alsófehérmegyei kerület alakuló ülésén Gyulafehérváron megjelentek a hitközség tagjai teljes számban, a nagyenyedi és tövisi hitközségek több kiküldöttel. Dr. Deutsch M. főorvos a Chevra elnöke magas szármalású beszédben ismertette a kórház ügyét és köszönetet fejez ki a központ kiküldöttének, hogy alkalmat adtak a fehérváriaknak e szent ügy támogatására. Fuchs Nándor hitk. elnök, aki kijelentése szerint mindenképp a saját hitközsége ügyeit akarta rendezni látni, ez alkalommal el kellett térjen az elvtől, mert a gyönyörű cél megérdemli, sőt megkívánja, hogy mindenki hozzájáruljon. Felolvasva a gyengédkedő Fischer főbbi levelet és felhívja a hitközség összes tagjait, hogy járuljanak legalább egy-egy lejjel a gyönyörű munka megvalósításához. Dr. Sebestyén, dr. Mezey ismeretterjesztő beszédei után dr. Bleicher tövisi orvos szólalt fel az elsőbbség jogán, mert már két év előtt ő volt az, aki az Uj Keletben egy cikksorozatban követelte a kolozsvári központi zsidó kórház létesítését.

Dr. Steinerné dr. Springer Sarolta közvetlen melegséggel beszél az ügy érdekében, marosváradjai Glück Fülöp, dr. Bleicher Dezső és Schaechter Mór szintén nagy hatással beszéltek. A gyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondta az alsófehérmegyei kerület megalakulását és átiratban fordult a szomszédos me-

gyék zsidóságához, őket szintén erre híván fel. A kerület tisztikara a következőképpen alakult meg: ügyvezető elnök marosváradjai Glück Fülöp, diszelnökök: Deutsch Mór és Fuchs Nándor, ügyv. alelnök dr. Gál Artur, alelnökök: Fenichel Mór Nagenyed, Gál Béla Marosújvár, főtitkár dr. Springer Sándor, helyettesei: dr. Benjámín I. Marosújvár, dr. Berczeller Ö. Nagenyed, Bleicher A. dr. Tövis, dr. Vajna I. Alvinc, pénztárnok: Löwe Béla, ellenőr: Gárdos Aladár Gyulafehérvár, Berkovis Béla Nagenyed, Kohn Adolf Marosújvár, ügyv. titkár Ritter Sándor. Választmány: dr. Hartenbaum S., dr. Mandel Pál, Lobstein Izidor, Boer Gyula,

dr. Springer Aladár, dr. Fried Farkas, marosváradjai Glück Andor, Treitel Izidor, Schaechter Mór, Meisner József, Mendel Manóné, Judovits Jenőné Gyulafehérvár, Stössel K. Szászsebes, Deutsch Ignác Sárd, Weisz Endre, Wolf Hermann, Fenichel Lázárné Nagenyed, Ábrahám Lajos, Fried S. Steinberger N. Tövis, Sternberg Izidor, Salamon József és dr. Lőrinc Béla Marosújvár továbbá az összes megyebeli zsidó orvosok. A gyűlés után Glück Fülöp uzsomát adott a vidéki vendégek tiszteletére.

A gyűlések alkalmával igen sok felajánlás történt, melyek közül helyszíne miatt csak a legnagyobbakat emlit-

hetjük fel. Nagenyedről Fenichel Mór 25.000 Fenichel Lázárné a Nőegylet nevében évi 6000, Salamon Dávid 4000, Grünfeld Izidor 5000 lej. Marosújvárról: Gál Béla 10.000 dr. Lőrinc B. 10.000, Kohn esolád 20.000, Sternberg I. 15.000, dr. Dénes A. 5000, Salamon J. 4000, Steinherz F. 4000, Benjámín F. 5000, Bányász I. 5000, Hitközség 10.000 lej. Gyulafehérvárról: Fuchs N. 25.000, Glück Adolf fiai 25.000, Chevra Kadisa 10.000, tövisi hitközség 10.000, Boer Gy. 3600, dr. Springer A. 4000, Weiszberger család Tövis 6000, Fried család Tövis 25.000, dr. Fried Farkas Gyulafehérvár 6000 stb. stb. ajánlottak fel.

Ismét Hainisch lesz az osztrák köztársaság elnöke

A szociáldemokraták hajlandók az alkotmány módosításához hozzájárulni. Ideiglenes elnököt választanak az alkotmány-módosítás megszavazásáig

Bécs, nov. 26. A parlamenti pártok körében az elnökválasztás kérdése és az elnök személyének kijelölése áll még mindig az érdeklődés homlokterében. A legkomolyabb elnökjelölt Miklós Vilmos, a keresztényszocialista parlamenti többség jelöltje, tegnap azonban újabb fordulat állott be és a kombinációk is új irányt vettek, miután ismét szó van Hainisch Mihály elnöki tiszte meg-hosszabításáról. A szociáldemokrata párt ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy az alkotmány módo-

sítása ellen csak akkor emel kifogást, ha ilyen módon ki akarnak terjeszteni az elnök hatáskörét, de azt nem ellenzi, hogy a módosítás olyan legyen, hogy ne csak kétszer lehessen az elnököt megválasztani.

Epen ezért most felmerült a terv, hogy valakit ideiglenesen megválasztanak elnöknek, mert december 5-én már nem lehet módosítani az alkotmányt. Az ideiglenes elnök azután az alkotmánymódosítás megtörtéttével le-

mondana és lehetővé tenné Hainisch elnök újbóli megválasztását.

Ezzel a megoldási tervvel egyidejűleg új jelölt neve is forgalomba került. A „Landbund” néven tömörült kisgazdák ugyanis báró Beck Miksa Vládímirt, a legfelső számvevőszék elnökét jelölik elnöknek és a keresztényszocialista párt jobbszárnya ezt a jelölést rokonszenven fel fogadja. A legvalószínűbb azonban mégis az, hogy Hainisch lesz az osztrák köztársaság elnöke.

Einstein professzor újra leszögezte zsidó nemzeti hitvallását

A világhírű fizikus levele a német zsidók asszimilans szervezetéhez

Berlin, nov. 26. A német asszimilans zsidók szervezete, az úgynevezett „Zentralverein deutscher Staatsbürger jüdischer Glaubens, amely elkezdett harcot folytatni a zsidó nemzeti mozgalom ellen, e napokban meghívta Einstein, hogy résztvegyen egyik nagygyűlésén. A meghívásra a kiváló tudós egy levélben a következőket válaszolta:

„Megkaptam meghívásukat egy gyűlésre mely az akadémiai körökben uralkodó antiszemitaizmus leküzdésének van szánva. Szívesen megjelennék e gyűlésen, ha himni tudnék ilyen vállalkozás sikerében. Előbb azonban szükséges volna, hogy felvilágosítás által a saját sorainkban uralkodó zsidó-antiszemitaizmust és szolgáló szellemet leküzdjük. Több méltóságot és öntudatot a mi sorainkban! Majd ha elég bátorságunk lesz ahhoz, hogy nemzetnek tekintsük magunkat, ha majd megtanuljuk,

hogy egyedül is becsüljük magunkat, akkor küzdhetünk azért, hogy mások is becsüljenek, illetve akkor e megbecsülésünk önmagától is jönni fog.

Antiszemitizmus mint pszichológiai fenomén mindig lesz, míg zsidók és nemzsidók érintkezésben lesznek egymással. — Mit ért ez? Talán épen ennek köszönhetjük, hogy fajunk el nem tűnt; legalább én ezt úgy hiszem.

Amidőn olvasnom kell az Önök címét: „Deutsche Staatsbürger jüdischen Glaubens, nem nyomhatok el fájdalmas mosolyt, vajon mi rejlik ebben a szép megjelölésben? Mi az: zsidó felekezeti? Ha valaki nem hitű, akkor talán megszűnik zsidó lenni? Nem! E megjelölésben azonban szép lelkek két vallomása rejlik: 1. Semmi közöm és tudni sem akarok

szegény zsidó testvéreimről (értsd a keleti zsidókat); 2. és nem akarom, hogy a zsidó nép gyermekének, hanem csupán a zsidó vallási közösség tagjának tekintsenek.

Hát helyes és őszinte szándék ez? Lehet-e kívánni, hogy az arja, aki büszke a fajra és a vére is odaadja nemzetéért, respektussal tekintsen az ilyen lényekre? Én magam örömmel hirdetem, hogy a zsidó nép gyermeke vagyok, ha nem is tartom kíválasztottnak a zsidó népet.

Hagyjuk meg tehát az árjának az antiszemitaizmust, és örizzük meg szeretetünket a magunk fajtájának. Ne vágjatok keserű arcokat e hittétel miatt! Nem akartam ezzel rosszat és barátságtalan dolgokat mondani.

Kiváló tisztelettel
A. Einstein.

Adóügyi botrányt lepleztek le a francia kamarában

Páris, nov. 26. A Kamarában ma nagy adóügyi csalást leplezték le Vincent Auriol szociáldemokrata képviselő. A leplező képviselő feltárta, hogy egy Franciaországban működő holland társaság néhány millió frank erejéig károsította meg az államot. A csalásokhoz a pénzügyminiszterium egyik hivatalnokát használták fel s a szédelgést úgy követelték el, hogy a holland társaság-

nak a párisi tőzsdén 2000 frankkal jegyzett papírjait tíz frankkal jegyezték meg deklaráltak és ennek megfelelő adót fizettek. A pénzügyminiszterium illető hivatalnoka, aki a szédelgést keresztülvitte, amikor az ügy kiderült, lemondott állásáról, kivált a pénzügyminiszteriumból és most egy párisi banknál tölt be előkelő pozíciót.

Megtakarítás

Teljes kiárusítás
gyapju kötöttárunkban

BLATT-nál

Cluj, Piata Unirii 13.

Minden elfogadható árban.

Használja ki mindenki ezt a ritka kedvező alkalmat, hogy prima, jó árut olcsón vásárolhat.

Megtakarítás

A legújabb **Velour, bársony** kalapok a legolcsóbban

Filckalapok Lei 180-tól csakis az

„IDEAL”-ban

szerezhetők be. Cluj, Reg. Ferdinand 8

Alakítások, férfikalapok formálása gyári árban 24 óra alatt.

HÖLGYEIM!

A legújabb filz, Velour, bársonykalapok Lei 190-től kaphatók a

CARMEN

kalapszalokban

Cluj, Calea Victoriei 4.

Alakítások, formálások 80 Lei.

Eljegyzés. Grosz Búzsike, Tasnád és Weisz Hermann Newyork U.S.A. jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Deutsch Rely urleányt Mediasról eljegyezte Eugen Binetter Sahy.

Deutsch Nana urleányt Mediasról eljegyezte Moritz Herzka Wien.

Fogoperációt hajtottak végre egy oroszán. A svájci Seebach városka állatkertjében egy husz éves oroszlanmatronának fogfájása támadt, amitől annyira elment az egyébként vig hangulata, hogy az állatkerti igazgatóság elhatározta, hogy fogoperációt hajtat rajta végre. Az oroszlant elvitték a zürichi állatorvosi főiskolába, ahol két egyetemi tanár akarta kihuzni rossz fogát. Ez azonban nem ment olyan könnyen, mint ahogyan gondolták, mert az oroszlan sokkal nagyobb mennyiségű bódítószert elbírt, mint ahogyan eleinte hitték. Ezért husz állatszéditőt mozgósítottak, akik azután az oroszlan lábait megkötözték. Nem volt kiesés az oroszlan szájának nyitvatartása sem, végül azonban mégis el lehetett kezdeni a fogoperációt. Miután a foghúst érzéketlenítették, az oroszlan helynyugodott sorsába. Ennél nagyobb ellenállást tanúsított azonban az oroszlan fogja és közel egy fél óráig tartott, amíg azt sikerült kimozdítani helyzetéből. Szereztélenségre közben a fog gyökere beletört az állkapocsba, úgy hogy újabb kioldásokba került, amíg ezt is sikerült eltávolítani. Az oroszlanmatrona most megint vig hangulathal üldögél az állatkert ketrecében.

A férfi legszobb és legcsinosabb öltözetése a kalapon kívül az ing és a nyakkendő. Foktessünk tehát nagy súlyt legfontosabb ruhadarabunk beszerzésére és csak olyan helyen vásároljuk azokat, ahol bizalommal fordulhatunk a kereskedőhöz. Ilyen üzlet a Kalap Király Főter 24 sz. alatti áruháza. Ezen cég saját varrodája felállítására folytan képes legkényesebb igényeket kielégítő módon a fehérműt elkészíteni. Anyagiáért felelősséget vállal. Összeköttetésben van legelőkelőbb angol, francia, cseh, olasz és osztrák gyárakkal és ez teszi lehetővé azt, hogy vevőit lelkiismeretesen, jól és olcsón szolgálja ki. Raktáron tart óriási választékú kész ingeket zefirből, poulínból és shiffonból, nadrágokat a legjobb köpferből, valamint hálóingeket is. A nyakkendőket a Kalap Király szintén a legjobb és legmodernebb gyárakból szerzi be, különleges újdonságok csak ott találhatók. Saját érdeke ezek szerint hogy kalap, felhárny minden kötőtáru és férfidivat szükségletét a Kalap Királynál (Piata Unirii 24) szerezzé be.

A Fericeira biztosító igazgatói továbbra is letartóztatásban maradnak. A ploesti törvényszék az elmúlt napokban foglalkozott a Fericeira csoportos biztosítótársaság igazgatói vizsgálati fogságának ügyével. A Fericeirát, mint ahogyan azt az Uj Kelet is megírta mintegy két hónappal ezelőtt a hatóságok bezárták s az intézet igazgatóit letartóztatásba helyezték. A ploesti törvényszék vádtaánácsa az elmúlt napokban foglalkozott Gutmann, Davidescu, Aurel Rabison, Dobias és Rosenberg igazgatók szabadlábrahelezése iránt benyújtott kérvényével, de arra való tekintettel, hogy a vizsgálat a biztosító intézet visszaéléssével kapcsolatban még nem nyert befejezést, előbb a törvényszék, majd a tábla vádtaánácsa meghosszabbította az igazgatók vizsgálati fogságát.

Meglozultak a közbiztonsági állapotok a Ruhr-vidéken. Bohumból jelentik: A Ruhr-vidéken, ahol 500.000 munkás van kizárva, a közbiztonság nagyon leromlott. Tegnap délután négy súlyos rablási eset fordult elő és a tettesek sikertelenül elmenekültek. Essenben egy ke reskedelmi alkalmazottat, aki egy bankban vállalta megbízásából nagyobb összeget vett fel, ismeretlen tettesek megtámadták és lőttek. A járőrök megakadályozták kirablását, mire a rablók elmenekültek. Duisburgban hasonló eset játszódott le. Ott egy könyvelőt, aki 7000 márkával volt utban, két ember megtámadott és levéllel fenyegetett meg. A támadók kiszakították kezéből táskáját és azután elmenekültek. Bohumban álarcos rablók behatoltak a pályaudvar árufeladási pénztárának helyiségebe, magukhoz ragadták a pénzkészletet és azután elmenekültek. Herne városában két ismeretlen ember megtámadta egy ottani bankfiók pénztárosát. A tettesek 3000 márkát raboltak el és azután elmenekültek.

A temesvári műszaki kereskedők tiltakozása a városi villamosművek különös rendeleje ellen. Temesváron a városi villamosművek a napokban körorratot intéztek mándazokhoz a kereskedésekhez, amelyek villamosfelszerelési cikkek áru sításával foglalkoznak, hogy január elsejétől az összes ilyen szaküzletek kötelesek az eladásra kerülő villamos háztartási cikkek, amelyek használatához villamosáram szükséges, előzőleg a villamosmű igazgatóságánál verifikálás végett bemutatni. Az érdekelt szakkörökben ez az intézkedés érthető ügalmat keltett és vasárnap délelőt a kereskedők ebben az ügyben gyűlést tartottak, amelyen tiltakoztak a városi villamosművek a szabadkereskedelmét sértő és komoly jogalapot nélkülöző intézkedése ellen, amelynek kivédésére megtették a szükséges lépéseket.

Hirdessen az Uj Keletben

Közgazdaság

A római gazdasági intézet nyilvánosságra hozta az északi földgömb ezévi gabona-termésének eredményeit

Róma, nov. 26. A római nemzetközi mezőgazdasági intézet most már az északi földgömb 1928. évi gabona-terméséről teljes kimutatást hozott nyilvánosságra. Eszerint az európai aratás a várakozásoknak lényegesen meg is felelt míg az északamerikai és a kanadai termés főleg minőség tekintetében rosszabb mint ahogy azt előbb jelezték. A nemzetközi mezőgazdasági intézet kimutatása szerint tehát:

Európa 24 államában (a Szovjetunióval együtt) összesen 604.5 millió dupla mázsa buza termelt ebbé az évben, 1927-ben ez a szám 436.8 millió dupla mázsa volt. Az északi földgömb 33 országában pedig összesen 1 milliárd 111.6 millió dupla mázsa buza termelt, azaz körülbelül 100 millió dupla mázával több, mint 1927-ben.

A rozstermés Európa 22 államában 409.3 millió dupla mázával tesz ki és az északi földgömb 24 országában 424.6 millió dupla mázsa a rozstermés. ami viszont az 1927 évi terméssel szemben körülbelül 25 millió dupla mázsa visszaszácsást jelent.

Az árpatermés az északi földgömb 30 országában 356 millió dupla mázával tesz ki, az 1927 évi 299.1 millió dupla mázsa árpatermésével szemben. A zabtermés ugyanezen területen ebben az évben 680.9 millió dupla mázsa, ami szin-

ten körülbelül 80 millió dupla mázsa emelkedést jelent. A nemzetközi mezőgazdasági intézet az északi földgömb országából származó jelentések szerint az idei tengeri termést nem tartja kevesebbnek, mint amennyi a múlt évben volt. Ez főleg az Egyesült Államok kitűnő tengeri termésének köszönhető miután az európa tengeri termés a nagy szárazság folytán sokat szenvedett és Európa egyes részein teljesen tönkre is ment. Európai országokban a jelentések szerint körülbelül 86.5 millió mázsa tengeri termék és körülbelül 22 százalékkal kevesebb, mint 1927-ben. A szükséglet azonban a világ többi tengeri termék országai könnyen fedezni fogják. A burgonyaföldek terjedelme ebben az évben az európai országokban körülbelül 2.7 százalékkal emelkedett. Az idei burgonyatermés mindennek dacára kevesebb, mint a múlt esztendőben.

Ami a szőlőtermést illeti, a római gazdasági intézet véleménye szerint bár az idei szőlőtermés rosszabb az északi földgömbön fekvő országokban, mint az utóbbi öt esztendő átlagtermése mégis átlagban annyi lesz, mint a múlt esztendői termés. Az idei kendertermésre vonatkozólag a legújabb litvániai és ausztriai jelentésekből arra lehet következtetni, hogy az rosszabb lesz, mint az elmúlt esztendőkében.

Rádió, csillárok, égők, villanszerelés
CONSTRUCTIO
Cluj, P. Unirii 32. Telefon: 83.

CONVOCARÉ
Onorati semnatori a actilor pentru infiintare unei „Banci de Credit Mărunț si Economie S. A.” cu sediul în Târgul Lapusului sunt invitati a lua parte la adunarea generală constitutivă pentru infiintarea băncii susamintită care să va tine.
Duminică la ziua 9 Decembrie 1928 în locuinta dlui Samuila Herskovics în comuna Târgul Lapusului cu următoarea ordine de zi:
1. Alegerea presidentului si doi grefieri al adunării generale constitutivă si designarea a 2-a actionarii pentru verficarea procesului verbal.
2. Stabilirea, că este sau nu asigurat capitalul social prin subscriere si vār-sarea regulată.
3. Fixarea statutelor societății.
4. Aducerea hotărârei în privinta infiintării societății.
5. Luarea la cunostinta a membrilor numiti în consiliul de administratie pe trei ani de către fondatori.
6. Alegerea comitetului de censoredi pe durata de un an.
7. Aducerea hotărârei în privinta ab-solvarea fondatorilor.
Târgul Lapusului 20 Novembrie 1928.
Fondatori.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Figyelem! Szolid és pontos kiszolgáltatásról országosan elismert régi cégem ajánlja ort. פרידמאן legkötőbb olvaszolt libasir, haj, bőr, füstölt bus és tepertót a helybeli rabbinatus által ellátott Hechserral legolcsóbb napi árak mellett.
Friedmann Samuel baromfi és zsinagykereskedő **Oradea, Cuza Voda 6.**

Házasság céljából 27 éves, zsidó, szolid urleány levelezne oly 30-42 éves férfivel, — lehet özvegy is — ki a házasságban megértő, hűséges élettársat keres. Leveletet „Szeretet” jellegre a kiadó továbbítja. 1346

Eladó malom olajprés sejt, jömenetelő, nagy környékkel, 100,000 kp. a többi havi részletben. Értekezni: Deutsch, Reg. Ferd. 37. szám.
Kisebb családhoz mindenesnek ajánlkozom. Ecetgyár-ucca 14. Szőlősi Anna.

Sápadt, vérszegény és gyöngye gyermekeknek adjunk a hideg évszak beálltával
EGGER EMULSIOT, mely a legjobb csukamáj olajból készült. — Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában.

Zongora titkos állapotban levő helyszíne miatt, szon-
nal eladó. Muzsika-
a. 4. ajtó 2.

Épviselő... az érmé...
mber 19. é...
fog tár...
párt nagy...
Moszkva...
a párt má...
sági nagy...
zovjeter...
ki...
jelennek...
kérdések...
észerelt...
tatásokat...
nak a meg...
fogamatosi...
ka aktuális...
nagy tanács...
bécsi há...
ik kerület...
nap össze...
egyik fele...
oparátussal...
száfogott...
azösszeom...
en a villa...
szüntetni...
akák a sine...
gy ember...
követelt...
Ayiség át...
csások már...
k a házat...
életi szak...
jelentés...
örökben a...
cia össze...
de nem...
gy a kom...
per utolsó...
onferencia...
Brüsszelt.

ELSŐ SZERELEM

Írta: I. BABEL.

Kilencéves voltam, amikor beleszerettem egy asszonyba, névszerint Galina Apollonovna Rubzovába. Az asszony férje, aki tiszt volt, az orosz-japán háborúba ment és csak 1905 októberében tért vissza, megrakodva jó sok tele bőrönddel. Ezekben a bőröndökben kínai művészeti tárgyak, parafánok, értékes fegyverek voltak vagy harminc mázsa sulyban. Kusma azt mondta, hogy Rubzov mindezt abból a pénzből vette amit katonai szolgálata alatt a mandzsuriai hadsereg technikai vezetésénél szerzett. Mások is Kusma beszédét vallották. Az embereknek nehezükre esett Rubzovéről jót mondani, mivel Rubzovék boldogok voltak. A házak a miénk mellett állott, az üvegveranda részben a mi telkünk felé nyúlt be, apám azonban nem veszekedett velük ezért. Az öreg Rubzov adófelügyelő volt. Igazságos embernek ismerték és zsidókkal is érintkezett. Mikor a fia, a tiszt, a japán háborúból visszatért, mindnyájan tanúi voltunk az ő összetartó és boldog életüknek. Galina Apollonovna egész nap a férje kezét fogta. Nem fordította el róla tekintetét, hiszen másfél éve nem látta az urat — de én megijedtem ettől a tekintetűl, elfordultam és reszkettem. Ezeknek a szemeknek a boldogságában és rabszolgai hűségében megláttam a minden földi emberi élet legtitkosabb, legkülönösebb viszonyainak rejtélyes szegyenét. Csak egyre vágytam: elaludni és csak álmodni, elfeledni ezt az életet, amelyet elérni az én legmerészebb kívánságaimban sem remélhettem. Galina Apollonovna egész nap lazán font copfot, piros hánczpöt és kínai pongyolát viselt. Mélyen kivágyott ingének csipkéi alatt látható volt egy kis gödröcske és fehér, dagadó, aulról felszorított mellemek kezdete és a pongyolára rózsaszínű selyemmel sárkányok, madarak és fák voltak hímézve.

Egész nap álmodozva járkált, valami értelmetlen, gyengéd mosoly nedves ajkain. Minduntalan beleütközött a tetőtől a földig borított és tornaszerekbe, amik a padlón heverték. Galina sebesen ültette magát, pongyoláját a térdén felül emelte és ezt mondta az urának: — Csókolj meg, itt, ahol fáj...

És a tiszt behajlította a hosszú, dragonyos nadrágba és szorosan tanad, sarkantyuzott lakkcsizmákba bújtatott lábszárait és leereszkedett a piszkos padlóra. Azután odacsuszolt térdeim az asszonyhoz és megcsókolta a megsejtült helyet, ahol a láb a harisnyakötőtől könnyű duzzadást mutatott. Én az ablakomból láttam ezeket a csókokat. Fájdalmas kinokat okoztak nekem. Kicsapongó fantáziáképek kinyitottak, de nem érdekes ezeket elmesélni, hiszen a tizéves fiúk szerelme és féltékenysége minden mozdulásban egyezik a felnőtt férfiak szerelmével és féltékenységgel, azzal a különbséggel, hogy a gyermekek érzései titkosabbak, magasztosabbak és izzóbbak. Két hétig nem léptem az ablakhoz és kerültem Galinát, amikor a vélelten újból összehozott vele. Ez a zsidó pogrom alkalomával volt, amely 1905. évben Nikolajevre rászabadult. Egy felbérelt gyilkos banda kirabolta apám boltját és megölte nagyapámat, Sojlt. Akkor Kusma a Rubzovok házába vezettet Rubzovék kapujára krétával egy kereszt volt rajzolva. Ez azt jelentette, hogy őket nem fogják bántani és ők elrejtették a szüleimet a házukban. Kusma az üvegverandára vezetett. Ott ült anyám zöld köpenyében és mellette Galina.

— Meg kell mosakodnunk — mondta Galina. — meg kell mosakodnunk, kis rabbinus, az arca tele van tollakkal és a tollak tele vérrrel...

Atlélt és keresztülvetett egy folyosón, amiben — konyhaszag — érződött. Fejem Galina lélegezve emelkedő és süllyedő mellén nyugodott. Kierkeztünk a konyhába. Rubzova a vízvezeték elé állított. Egy liba pörköldött a tűzhelyen, tisztán fénylő edény függött a falakon és mellettük, a sarokban, ahol a szakácsmó aludt, Miklós cár lógott papírvirágokkal díszítve. Galina lemosta a galamb maradékját, ami az arcomon ragadt.

— Te az én vőlegényem leszel — mondta, körülnézett és duzzadó szájjal megcsókolta az ajkamat. — Te kis rabbinus — mormolta újból körülnézve. — Látod, az apádnak gondolj van, egész nap cétalanul szaladgál az utcákon, menj, hozd haza az apádat.

Kinéztem az ablakon és megláttam az üres utcát, fölötte a szörnyű eget és az én vöröshajú apámat, aki a kocsiuton ment. Kalap nélkül volt, fejét ritka vörös sörte fedte. Papír előinget viselt, amelyik ferdén lógott és hamis gombon volt megerősítve. Vlassev, egy izsakos munkás, rongvos katonainformisban lépésről-lépésre követte apámat.

— Babel — mondta illetődött, rekedt hangon és megtapogatta őt gyengéden mindkét kezével. — nekünk nem kell a szabadság, hogy aztán a zsidók szabad kereskedést üzhessenek. Inkább teremtsenek a dolgozó embernek az ő munkájáért, a munka rettentos terhéért jobb életet... Add meg neki, barátom, hallo, add meg...

A munkás könyörgött apámaak, miközben állandóan tapogatta. Arcán az álmos szomorúság váltakozott az ittas felkesedéssel.

— A mi életünk legyen a molokkán-szeketáival egyenlő — mormolta és ingadozott bizonytalan lábaim, — mint a molokkán-szeketáé, olyan legyen a mi életünk, csak Isten nélkül, enélkül az öreg bátyámnál, mert hiszen belőle csak a zsidók húznak hasznot, senki más, csak ők.

Vlassev vad dühvel tombolt az öreg isten ellen, ki részvételt volt a zsidók iránt. Vlassev ordított és előrebukott, mintha ezt a bizonytalan istent akarná elkapni, azonban hirtelen kozákjáró kresztezte az utcát. Egy tiszt, suifas nadrágban és ezüst díszövekkel, lovagolt a járőr élén. Lassan lovagolt és nem nézett se jobbra, se balra. Ugy tűnt fel, mintha egy szakadékba lovagolna, amelyben csak előre lehet tekinteni.

— Kapitány — nyögte apám, amikor a kozák mellé ért. — Kapitány, — sutogta behuzott fejjel és letérdelt a sárba.

— Mivel szolgálhatok — felelt a tiszt, még mindig csak előre tekintve és narancssárgakeztyűs kezét sapkája ernyőjéhez emelve.

Ott elől, a Rybnaja-ucca sarkán a csöcselék szétrombolta az üzletünket és a ládákat szegekkel és gépekkel és az én új arcképemet a gimnáziumi egyenruhában kidobták az utcára.

— Látja, — folytatta apám anélkül, hogy térdeiről felkelt volna — az emberek megsemmisítik a mi keservesen szerzett vagyonkánkat, miért, kapitány?

— Igenis... — mormolta a tiszt, narancssárga keztyűs kezét újból a sapkaernyőhöz emelte és meghúzta a gyeplőt. De a ló nem mozdult helyéről. Apám térdeim csuszált az állat előtt, hozzátapadva rövid, kissé peyhes lábához és erőteljes, türelmes, szőrös pófájához.

— Igenis, — ismételte a kapitány, megeresztette a gyeplőt és ellovagolt. A kozákok követték. Magas nyergeiken szenvfelnül ültek, mintha egy szakadékban lovagolnának és eltűntek a Sobornaja-ucca keresztesénél.

Galina most megint odakökött az ablakhoz: — Hivjad be a házába az apádat — mondta, — korán reggel óta nem evett semmit.

Kihajoltam az ablakból: — Apa! — kiáltottam.

Apám megfordult, hogy a hangomat hallotta. — Fiaccskám — mormolta kimondhatatlan gyöngédséggel és reszkett az irántam való szeretetből.

A Rubzovék verandájára mentünk együtt, ahol anyám zöld köpenyében fekiült. Agya mellett sulyzók és tanszerek voltak felhalmozva.

— Ah, azok az utálatos kopekek — kiáltotta felénk anyánk, — értették ad-tál oda mindent, az emberi életet, a gyermekeket és a mi fájdalmas szerencsénket... Utálatos kopekek — kiáltotta megint mély, rekedt, idegön hangon, felszökött az ágyban és elcsendesedett.

És ebben a csöndben jött az én betegségem, egy gyors szökés. A fal mellett álltam mélyen a szemembe huzott sapkával és nem tudtam a zokogás ellen védekezni.

(Folyt. köv.)

SPORT

Szép sportot és izgalmas mérkőzéseket hozott a Haggibbor vívóversenye

(Cluj-Kolozsvár, november 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi sportprogram eseményei közül nyíójában és sportszerű hibátlan rendezésében messze kimagaslott a Haggibbor klubközi vívóversenye, amely a katolikus gimnázium tornatermében nagy érdeklődés mellett zajlott le. A vívóversenyen a Haggibbor fiatal vívógárdája a KAC csapatával került szembe és mindvégig izgalmas és nívós sportot nyújtva egyenlő eredményekkel zárták le a vívóverseny mérlegét. A versenyen tör- és kardcsapatmérkőzések szerepeltek, melyeknek kimérete az utolsó percig kétes volt, mert mindkét esetben a végső összehasonlók döntötték el a mérkőzés sorsát.

A verseny részletes eredményei a következők:

Törccsapatverseny. 1. Haggibbor (Herzeg Tivadár, Stein Béla, Fischer Béla, Mózes Jenő) 9:7 arányban. 2. KAC csapat. A győzelmek száma a következő volt: Haggibbor Herzeg 3, Stein 2, Fischer 2, Mózes 2. KAC Losonczy 4, Szele 2, Mezei 1 és Bartunek Titi. A rendkívül izgalmas versenynek meglepetése a fiatal Herzeg szép szereplése volt. Bartunek Titi, a KAC rokonszerves nővívója kitűnő kyalításokat árult el, de nem lehetett méltó ellenfele a fizikailag erősebb férfiaknak.

Kardcsapatverseny. 1. KAC (Mezej Gyula, dr. Pollák Miksa, Hintz György, Losonczy Mihály). 2. Haggibbor (Zádor Árpád, Fischer Béla, Mózes Jenő és Erdős N.). A győzelmek száma: Haggibbor: Mózes 3, Fischer 2, Zádor 1. KAC: Losonczy 4, Mezej 2, Hintz 2, Pollák 1.

A versenyen résztvevő vívók formája komoly reményekre jogosít a téli szezonot illetőleg. Reméljük, hogy a résztvevő egyesületeken kívül a téli szezonban a többi kolozsvári egyesületek is ki fogják venni részüket a vívásból és így lehetőségét fogják nyújtani annak, hogy a sportszerető közönségnek a téli hónapokban sokszor legyen alkalma vívóink produkcióiban gyönyörködni.

A verseny hibátlan rendezése mellett és lelkiismeretes zsüri irányításával folyt le. A viadal elnöke dr. Cozma Joan volt, míg az asszervező szerepét általános meglepéssel töltötte be Pop Marian őrnagy. A zsüri tagjaiként Eichner Andor, dr. Hexner Béla, Gabányi Imre, ifj. Szele Márton és Deheleanu segédkeztek az asszervezőnek. A verseny után a Haggibbor Köte ucca 5. szám alatti új klubhelyiségében kedélyes társasvárosában ünnepelte a verseny résztvevőit.

A Haggibbor vezetősége ezúton is meleg köszönetet mond úgy a verseny elnökségének, mint a zsüri tagjainak a versenyen való szíves közreműködéséért.

A vasárnapi futballmérkőzések eredményei:

Romania—Sodronyipar 3:2 (0:2) Biró Siara. A mérkőzés majdnem meglepéssel végződött. A Sodronyipar csapata váratlanul egyenlő ellenfele volt a bajnokcsapatnak és Ciungan I. és II. góljaival az első félidőben 2:0 eredménnyel veszélyeztette a Romania értékes két pontját. A második félidőben a Romania belefeküdt a játékba és Hatiegan és Novak góljaival egyenlített, majd Deheleanu révén a vezető gólt is megszerezte. A vendégcsapatban remekül szerepelt Kóbori kapus, aki több biztos gólnak látszó helyzetben bravúrosan csillogtatta tudását.

KMSC—RMS 4:1 (2:0). Biró Csöves. A KMSC megérdemelten, fölényes játékkal győzött Bócsi (3) és Fazekas góljaival. Az RMS egyetlen gólját Sütő rugta tizengesből. A KMSC védelme és fedezeti sora hibátlannul működött, a csatársorból Bócsi gólképességével tűnt ki. Dr. Hirsch hibátlannul vezette a mérkőzést.

Belföldön az összes mérkőzésekkel elmosta az eső.

Külföldi eredmények

Budapest. Ferencváros—Vasas 9:0 (4:0). A Ferencváros lelépte ellenfelet. Hungaria—Nemzeti 4:0 (2:0). Váratlanul súlyos vereség, a Hungaria óriási tudásbeli fölénye mellett. III. ker. FC—Bástya 2:0 (1:0). Budai 33-as—Kispest 4:2 (1:1). Óriási meglepetés. Debrecen. Bocskay—Somogy 2:1 (1:1). Szombathely. Ujpest—Sabaria 6:5 (5:3). Heves és elkeseredett küzdelem melynek eredménye az utolsó percig bizonytalan volt.

A kolozsvári bajnokság állása:

1. Romania	7	6	1	—	34	7	15
2. KAC	6	5	1	—	12	—	11
3. KMSC	6	2	1	3	12	15	5
4. RMS	7	2	1	2	5	19	5
5. Haggibbor	7	2	1	2	3	23	5
6. Universitatea	4	2	—	2	10	7	4
7. CFR	5	1	—	4	3	7	2
8. Sodronyipar	4	—	1	3	2	5	1

Színház - Művészet

A színháziroda közleményei:

Ma van a Tulbuzgó fiatalember premiére. Igen érdekes premiére lesz ma este a magyar színházban. Vjtz Miklósnak Budapest legelőkelőbb színházában óriási sikert aratott és nagy meglepetést keltett vígjátéka a Tulbuzgó fiatalember fog igen gondos előkészületek után színrekerülni. Három egymásutáni estén fog színre kerülni a tulbuzgó fiatalember. Kedden, szerdán és csütörtökön.

Pat és Patachon a magyar színházban. Már csak ma, holnap és holnapután látható a grandiózus új Pat és Patachon film, melynek címe: Pat és Patachon esete Jozefina Bakerrel. Naponként két előadás van: fél 4-kor és fél 6-kor. Helyárak: 30, 20 és 10 lej.

Trónörökös: a Habsburg császári család tragédiája. Lázás érdeklődéssel várja a közönség a pénteki reprizt. A meyerlingi katasztrófa izgalmas eseményei, gyászos képei fognak meglepőnedni ezen az estén a színpadon. A Trónörökös Vajda Ernő óriási hatása, magával ragadó drámája t. i. ezt a témát dolgozza fel. A péntek esti reprizen teljesen új szereposztásban fogja a közönséget látni a Trónörökös-t: Poór Lilivel (Vesera Mária), Székelyhidv Adriennel, Balázs Samuval (Rudolf trónörökös), Olasz Lajos (Ferenc József császár), Tóth Elekkel, Mihályfival, Kemény Lászlóval. A péntek esti reprizt rendes bérletfolyamban tartják meg.

Monty és föld között: csak egy napig. A legvidámabb filmjudozság, a Monty és föld között látható egyetlen egy napig: pénteken délután fél 4-kor és fél 6-kor a magyar színházban. Nagyon olcsó helyárak: 30, 20 és 10 lej!

KIADÓHIVATK Str. Bar SZERKESZTŐ: Éjeli telet ELOFIZETESI Egész évr. Félévre Negyedévre Egy óra...

IX évfolyam 1928 Novemb. 5689 K

Az

Azt akarom, h... Maniu Gyula, az Választási Blokk gyaltunk vele a v... új miniszterelnök akart kifejezést ad... legyen választási itt élő népek ba... alapján és igazsá... más között a mit... járó képviselői és... kat. A gondolat... méltó Maniu Gyu... koncepciójához. M... róla, nem rajta m... terv nem valósulh... ben, Maniu Gyu... kezdett az összes... a magyarság kivé... állapotára jutni... továbbá a munkás... pártjával, ugy, ho... magyar párt kivét... lal számbavehető... lasztási küzdelem... nem is az eredetile... séggel, mégis ünt... mostani választás... met feltámadt dia... nek, amely már... klasszikus példát... pek békés együttél...

A magunk részén... sajnáljuk, hogy a... sikerült megegyez... mert azt hisszük, h... mint a legnagyobb... nek, választási e... mányal igen ked... remlett volna e... szempontból is. M... hogy a nagyközön... kat, amelyek a m... megakadályozták... hogy a magyarság... nem lesz ünnepro... kevésbé, mert me... maga a kormány... gördeni az elé, h... zájusson jogos p... hoz. A szabadválas... tenni, hogy minde... le szavazatát, am... politikai meggyőz... Az erdélyi kiseb... zsidóság, — öröm... gükét, hogy a Ma... zett erdélyi ünne... emeljük és — mo... jelentős áldozat... nep sikere érdeké... mal, sem fizedest... mány által adot... lelaek-e a kisebbs... hanem kizárólag... őket, hogy lehetőv... békés és imponál... megadják a korm... sulyt és tekintélyt... mányzáshoz szük... lyos áldozatokat... képviselőik száma... karfellre léptek a... bizonyos, hogyha... a választási harc... érhetek volna el... a megmondolás ve... mal nem a mandá... hanem az, hogy a... lafehervári pontok